

Pretulu

pentru Sibiu pe 1 anu intregu 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimisu cu post'a in laintrulu monarchiei pe 1 anu intregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — In strainatate pe 1 anu 10 fl. séu 22 franci, pe 6 luni 5 fl. séu 11 franci. — Numeri singuratici se dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu si literariu.

Anulu V.

Ori-ce inserate, se platescu pe serie séu linia, cu litere merunte garmondu, la prim'a publicare câte 7 cr., la a dou'a si a trei'a câte 6 cr. v. a. si preste aceea 30 cr. de timbru la tesaurulu publicu. Prenumeratiunile se potu face in modulu celu mai usioru prin assemnatiunile postei statului, adressate de a dreptulu la Redactiunea Diariului „Observatoriulu“ in Sibiu.

Nr. 76.

Sibiu, Sambata 25/7 Octobru. —

1882.

Deschidere de prenumeratiune

la

„Observatoriulu“

dela 1/13 Octobru inainte.

Pentru acei domni abonati carii prenumerasera dela 1/13 Ianuariu pe 9 luni, éra altii pe 6 sau si numai pe 3 luni, abonamentulu espira cu finea lunei Septembre. Pretiurile sunt aratate in fruntea diariului: de 8 fl. pe 1 anu, 4 fl. pe 6 luni si 2 fl. pe 3 luni inlaintrulu monarchiei, éra in afara din monarchia cu 22 franci pe 1 anu, cu 11 fr. pe 1/2 anu, in auru sau in bilete de banca; éra fractiunile, anume din Romani'a, se potu implini cu marce de posta.

Redactiunea si Editur'a.

Unu nou documentu alu fanaticismulu magiaru.

Lectoriloru nostrii le sunt cunoscute incercarile desperate ale fanaticiloru din Ungari'a de a smulge mai multe parochii de ale unoru episcopii greco-catolice si a le aduna sub o episcopia noua curatu magiara cu carti bisericesci magiare si asia mai departe. Acea conspiratiune a petrundu si in Transilvani'a. Adunarea municipale a comitatulu Albei cu resiedinti'a in Aiudu au inaintatu la dieta urmatórea petitiune:

„Prea onorata Camera a Deputatiloru! Intru o lunga serie de ani urmariramu noi cu viu interesu zelós'a nesuintia a compatriotiloru nostrii greco-catolici din Ungari'a, a caroru limba este cea magiara, cá cerimoniile bisericesci se se execute in limb'a magiara; amu urmaritu acésta cu atentiune atátu mai mare, cu câtu ne-amu convinsu mai multu din experiinti'a facuta aici impregiurulu nostru in tóte dilele, cá religiunea in epoc'a nóstra este nu numai zidu aparatoriu pentru mai multe nationalitati, ci cá ea totuodata mai ajuta, cá ómeni de alte nationalitati, carii traiescu la unu locu cu respectiv'a nationalitate, se fia contopiti in aceea.

Foisiór'a „Observatoriului“.

Ceva despre pictura si important'a ei pentru romani.

Unu omu mare fiindu rogatu de unu individu óre care cá se-i comunice biografi'a, acela i-a respunsu: „Privesce bine la mine si biografi'a mea ti-e data si cunoscuta!“

Intru adeveru avemu la mán'a biografi'a istorica a unui Alesandru, a unui Cesaru, a unui Napoleonu, a unui Michaiu eroulu si a altoru eroi, din carea facéndune consciu despre tóte faptele loru, venimulu la conclusulu, cá intru adeveru acestia au fostu ómeni mari! Dar vediendu si privindu, d. e. imaginea unuia din acestia reprezentata prin artea picturei plastice inaintea ochiloru nostri, acésta imagine, acestu tipu are o mare influentia asupra lumei nóstre sensuale si interne. Indata acestu tipu ne face impressiunea placuta de a privi persón'a reprezentata prin elu nu cá mórt'a, ci cá viua. Sciindu faptele cutarui individu, avemu cognitiune numai istorica, privindu apoi si imaginea acelu individu avemu cognitiune intuitiva si quasi personale, ce remáne imprimata in sufletulu nostru. Biografi'a viua a cutarei persóne, numai alaturându si imaginea. — portretulu — acelei persóne e astu-feliu, numai asia e viua si estu modu se imprima in sufletulu nostru in perpetuu.

Pictur'a singura pre pamentu e rival'a mortii!... Mortea voiesca a sterge de totu pre omu si imaginea lui de pre lume, in câtu se nu-i remána nice chiaru umbr'a pre pamentu; si éca! pictur'a e singura, carea conserva pre omu si déca a apusu in momentu; imaginea lui e conservata din timpi in timpi, din seculi in seculi. Pictur'a face óre-cum pre omu immortalu si-i conserva amintirea.

Insa ce? . . . Pictur'a e in stare a ne representá inaintea ochiloru si lucrurile cele mai abstracte cum sunt d. e. pacea, invidi'a, discordi'a, frumuseti'a, casti-

Avem se privim cu dorere la mii de mii magiari de aceia, cari tocma pe acésta cale s'au prefacutu in ruteni si in romani — nu numai in limba si religiune, dara si in simtieminte; si vedemu cu dorere, cá pre candu nationalitatea magiara cu respectu la religiune s'a desbinatu in siése confessiuni, pán'a atunci romanii si rutenii tinu mai virtosu la religiunea de ritulu grecescu si asia prin acésta ei facu in limba si in religiune unu corpu solidariu.

Noi nu pricepem ce póte se ne stea in cale in timpulu de fácia, cá din punctu-de vedere alu consolidarei sau incau alu apararei nationalitatii nóstre, confratii nostrii magiari (??) de ritulu grecescu se nu'si ajunga scopulu; credemu inse cá se cuvine, cá acelea drepturi, de care se bucura alte nationalitati in exercitiulu ritulu loru religiosu in Ungari'a, in acésta patria constitutionale a exercitiulu liberu si alu autonomiei bisericesci, se le aiba si confratii nostrii magiari in mesura deplina si inca asia cá: daca acei episcopi, sub a caroru jurisdictiune bisericesca stau, nu tinu si nu facu a se tiné liturgi'a in limb'a magiara, ci in limb'a loru nationala, slava sau romana, si daca voiescu a sustiné acestu principiu si pe viitoriu, in acestu casu aflamu cá este absolutu necessariu cá pentru ceia se se infiintie o episcopia cu l. magiara.

Cu acésta ocaziune noi tragemu atentiunea preanonratei Camere a deputatiloru si a gubernulu ungurescu inca si la credintiosii de ritulu grecescu din Secuime carii de si nu sciuromanesce, totusi auctoritatea suprema de ritulu greco-catolicu si de nationalitate romanésca le dá de regula pre-ti romanesci de origine si de limba, cari execute cerimoniile bisericesci in limb'a valacha, de unde apoi urmédia, cá acei secui (??), ai caroru strabuni cu ocaziunea introducerei christianismulu adoptasera mai ántaiu ritulu grecescu, precum arata istori'a, acuma se tinu de valachi ceea ce éra si este o proba pentru assertiunea nóstra despre infiinti'a religiunei.

Din acestea cauze pe lâng'a ce adoptamu si noi propunerea facuta in Juniu an. cur. de cátra adunarea comitatulu Satumare pentru infiintiarea unei episcopii magiare de ritulu greco-catolicu, cá pe

tatea etc., in forma si figura, cá se ne potemu face despre acestea concepte mai reale si intuitive. Éta nascerea antropomorfismulu s'au personificarea objectelor ideale imaginate de ratiunea omenésca. De aci apoi se póte esplicá pentru ce i-se atribue lui Ddieu ochi, urechi, mán'i si altele! pre candu in adeveru Ddieu e spiritulu! — De aci apoi se póte esplicá pentru ce se reproduce Ddieu pre icóne in forma de omu; pentru ce ángerii se presenta pre icóne cu aripe. — Acestea tóte numai pentru aceea, cá moritorulu impotent de a cuprinde cu ratiunea s'a „Divinitatea“ si „spiritulu“ se'si póta face idei mai clare, mai lamurite óre-si cum despre Ddieu si spiritulu.

Antropomorfismulu e atátu de vechiu mai cá gintea umana. Elu a resaritu indata dupa diluviu, candu descendentiulu lui Noe-Noah, s'au reversatu preste tóta lumea antica si au inceputu a'si face idei despre vre-o Dieitate. Egipteni, Sirii, Asirieni, Persii, Dardanii, Grecii si Romanii si-au antropomorfisatu dieitatelu loru dupa imaginea si fantasi'a loru propria. — Pictur'a dara a resaritu de odata cu nascerea ideiloru, la deosebite popóra etnice, despre diei; si a fostu reprezentata atátu in statue, de aci sculptur'a, câtu si in modu plasticu pre pareti ori pergamentu. — Ba ce e mai multu hieroglifelu si reliefurile egiptene nu erau alta decatu o pictura. Invetiatulu filosofu Herder dice in minnatulu seu opu*) unde discuta despre aflarea alfabetulu sau a primeloru litere, cá dintru inceputu érá numai unu semnu caracteristicu pentru significarea vre unui nume ori objectu, asia; d. es. numele: „Abelu“ se insemná prin figur'a unui omu ucisu; numele „Hanoch“ sau „Enochu“ prin zugravirea unui simbolu ce infacisía vre-o citadela ori cetatiuia.

Escutându-se imaginile dieiloru etnici dupa conceptele poporaloru antice, cari concepte pré-firesce compuneau o dieitate antropomorfisata, omenimea a inceputu a se zugravi pe şsine, de óre-ce icónele dieiloru nu erau

un'a care din punctu-de vedere alu asecurarei interesseloru natiunei magiare este la loculu seu, rogamu totuodata pe prea onorat'a Camera a deputatiloru, cá luandu acésta cestiune in desbatere, se binevoiesca a luá mesuri cá acelea, in câtu confratii nostrii magiari de ritulu greco-catolicu si intre acestia interesele celoru din Secuime se fia câtu mai curendu asecurate in tocma precum dorescu ei (?) si precum ceru interesele mai inalte ale patriei nóstre magiare“.

Acestu actu hostile, alu carui scopu este cá se sparga prin corpulu archidiecesei romaniloru greco-catolici din Transilvani'a (Blasiu), ilu aflamu publicatu in diariulu „Magyar Állam“ Nr. 220 din 26 Septembre a. c.

Toti lectorii initiati de ajunsu in istori'a patriei nóstre si in legislatiunea Transilvaniei, precum si toti cáti cunoscú din propri'a experientia trist'a si nefericit'a stare a romaniloru magiarisati in Secuime, in urmarea góneloru cari se intindu pán'a in dilele nóstre, trebue se citésca cu multa urgia sufletésca actulu reprodusu acilea in traductiune dupa susu citatulu diariu. Scopulu mai de aprópe alu intrigantiloru dela Aiudu sémena cá a fostu cá se dea cu acelu pamfletu o lovitura clandestina in cóstele Blasiulu, inse asia, cá se o simtia si Sibiuulu, cá-ci adeca intrigantii sciur forte bine, cá in Secuime nu s'au magiarisatu numai romanii greco-catolici, cari sunt mai puçini in acelea parti, ci si romanii greco-resariteni. Ne place a crede, cá nici Blasiulu nici Sibiuulu nu voru pune acea diatriba ajudiana la oglinda; ceea ce nu póte placé la nimeni este, cá din cáti romani membrii ai representantiei municipale din comitatulu Albei, nici-uniculu nu s'au aflatu, care se fia participatu la siedinti'a in care s'a tiesutu acea cabala, nici cá se'si fia luatú osteneála de a reflectá la ea indata atunci pe vreuna din auctoritatelu respective bisericesci, sau macaru pe vreunu publicistu de ai romaniloru. Sunt ani de dile, de candu reflectamu pe clerurile romanesci, cá indolenti'a unita cu fric'a de guri mari, va aduce lucrurile acolo, câtu in loculu pretiloru romanesci actuali voru succéde fetiorii popiloru unguresci nu numai in Secuime, dara si in alte parochii curatu romanesci, éra fetiorii popiloru romanesci voru deveni argatii, cocierii si asia numiti poganici,

alta, decátu unu tipu de omu; erau unu antropomorfismu. Éca originea si nascerea picturei plastice si a sculpturei! . . .

Mumiele*) egiptene sunt unu documentu viu, cá artea picturei a fostu cultivata dejá cu 2500 sau 3000 de ani inainte de Christosu. Corpulu balsamatu si invélitu, se punea in unu siciniu, care se inchidea hermetice si pre care se depingeau plante, flori si faci'a mortulu, cá asia se fia recunoscutu de cátra rude.

Ba, ce e mai multu, tóta mitolog'a anticiloru nu e alta, de câtu o pictura ideala, depinsa in sufletulu loru prin fanatiasi'a loru bizara. Infernulu si Elisiulu celoru vechi, — asia precum si'lu imaginau ei — sunt dóua tablouri: Unulu frumosu si incántatoriu, celalaltu uritu si infricosiatu.

Se intielege de sine, cá daca fantasi'a acestoru ginti; d. e. a gintei eline, le-a creatu atátea dieitati, si pictur'a loru a fostu cultivata. Ba putemu afirmá cum cá Grecii antici, cari au intrecutu cu numerulu si multi-tudinea dieitatiloru pre ori care altu poporu, au intrecutu si cu pictur'a pre ori ce poporu de pre atunci. Si cá esemplu, ne potu servi unu „Zeuxis“ si unu „Parrhasiu“. Zeuxis, cu productulu picturei sale atátu de viu si naturalu, a insielatu paserile; Parrhasiu a insielatu chiaru pre Zeuxis. Unulu a insielatu paseri, altulu ómeni! . . .

Pre tempulu lui Pericle, Greci'a si-a ajunsu apogeulu gloriei precum in litere, de asemenea in arte si cu deosebire in sculptura si in pictur'a plastica. Renumite sunt cele trei edificia, — Profileulu, Odeulu si Partenonulu, facute de Pericle si ornate cu statue si tablouri create de geniulu renumitulu Fidi'a. Acestu Fidi'a a pusu pre Greci in admirare mai tare, prin geniulu si desteritatea cu care a produsu frumos'a statua alui Joe din Olimpu.

*) Cuventulu: „Mumie“ se deduce in varie forme; unii dicu cá se deriva dela cuventulu persicu: „Mum“ o spetie de materia, ce serviá pentru inbalsamare.

*) Vom Geist der hebräischen Poesie, p. 48

mânatori de boii celora. Pare că ne-a orbitu Ddieu că se nu vedemu, că magiarismulu aplicatu la poporulu romanescu este identicu intru tôte cu saracirea, cu umilirea, cu nimicirea totala. Da, suntemu fôrte indolenti, ne este lene a urmarî ne-curmatu mersulu evenimenteloru si tôte cursele dracesci cãte ni se punu pe fiacare di. Da, suntemu fatalisti, asteptamu că se scapamu de apunere prin minuni că ale lui Moise.

Este o fictiune din cele mai cutediate a intrigantilor dela Aiudu cu care au fruntea că se ésa in faci'a dietei si a lunei, că locuitorii de ritulu greco-resarítenu din Secuime aru fi fostu vreodata secui si nu romani; ci adéverulu este, că aceia au fostu romani curati pâna pe la inceputulu acestui secolu si generatiunile actuali numai de atunci încóce s'au magiarisatu asia de cumplitu, precum ii vedemu astadi cu cea mai mare dorere sufletésca. S'au mai magiarisatu si alte generatiuni romanesci multu mai de inainte, in dóue epoche, dara mai virtosu intre anii 1602 si 1700. Epoc'a de astadi sémena de minune cu cea calvinésca, numai cãtu acuma facu si magiarii romano-catolici causa comuna intru tôte cu calviinii ori candu e vorba intre ei nu numai de nimicirea nationalitatii si limbei romanesci, dara si de stergerea ritului resarítenu si de scótearea cartiloru rituali din bisericile lor, éra francmasonii si toti atheistii cãti se afla intre ei, sapa si submina insasi religiunea, dogmele si tôte institutiunile bisericeloru romanesci, ceea ce noi ne aflamu in stare de a probá si documentá la timpulu seu. Astadata inchiagemu cu sententi'a scripturei: Privighiati, că nu sciti ór'a.

Turburările din Posionu.

Tótu mai lamuritu se arata că jafuirile din dilele trecute au fostu de mai inainte pregatite si organizate. Se pare siguru, că multimea a fostu indemnata la jafu prin bani si rachiu de persóne din clasele mai bune.

Ministrulu-presiedinte Col. Tisza a trimisu o circulara la tôte municipalitatile din Ungari'a prin care le esprima convictiunea sa, că densele indignate de escessele comise contra jidoviloru la Posionu si in unele comune ale districtului Posionului, voru sci a impedeá repetirea astorfeliu de evenimente si că voru reprimá turburările ce aru potea se produca, cu mare energia, intrebuintiandu tóta asprimea legiloru contra vinovatiloru. Ministrulu-presied. adaogá, că nu va suferi că municipalitatile se ia in asemenea casuri mesuri numai pe jumetate, promitiendu-le celu mai vigurosu ajutoriu.

Totuodata in orasiulu si comitatulu Posioniu s'a decretatu legea martiala pentru omoru, jafuire si incendiare.

Gratia mesuriloru luate, escesele nu s'au mai repetatu si spiritele au inceputu a se linisti.

In totu casulu cele petrecute in Posionu pentru coruptulu si corupetorul elementu jidovescu e unu drasticu si elocentu: Mene-tek-el-upharsin!

Dela Greci, artea sculpturei trecu la Romani. In Rom'a singura erau preste 400 temple intre cari éra si templulu disu: „Panteonu“ — templulu tuturoru dieiloru — in care erau cele mai mãndre statue, ba chiaru si tablouri esecutate pre paretii templului in modu plasticu. Cu tôte acestea Romanii au fostu inferiori Greciloru.

Pâna aci evulu vechiu!

Se trecemu in evulu crestinu, in epoc'a crestinismului. — O! dar acum lumea se schimba; ceriulu incepe a se uní cu pamentulu, omulu cu Ddieu, naturalulu cu supra-naturalulu. Lumea mare se transformá, pe ceriu resare sórele lucitoru alu crestinismului; omulu se transforma, in sufletulu lui resare dorulu dupa unu ce spiritualu si netrecutoriu. Anim'a omului salta, aflându consolare in nou'a credintia. Din nóptea pagãna resari unu sóre nou si dulce, ce luminá cu o lumina miraculósã si pompósã tóta lumea. Ideile cele mai sublime, sentimentele cele mai ferbinti se oglindau in emblemele religiunei crestine! — „Schimbarea la faciã“; acestu tablou inspiratu de o potere divina, alu Rafaelu Sanzio de Urbino, intrunescu in sine, calitatile cele mai sublime artistice. Estetic'a, armoni'a, dulcéti'a si dispositiunea lina a sufletului se cetescu in acestu tablou. In acestu tablou — cap d'opera — se arata uniunea ceriului cu pamentulu, a omului cu Ddieu, a realului cu idealulu. Intru adeveru acestu tablou a intrecutu pre ori ce tablou din lumea etnica; a intrecutu ori ce opera din tempulu lui Pericle! — Da! că-ci acestu tablou a fostu inspiratu de o potere divina, facultatile psihice ale lui Rafaelu au fostu ajutate, puse in miscare de o potere divina intru esecutarea operei sale. Éta dara adeveratulu si marele geni; éta isvorulu genialitatii in arte, că-ci geniulu si genialitatea nu stã nice nu isvoretse din inteligentia, ci stã si emanédia din generositatea si dispositiunea nobila a sufletului. Pre Rafaelu l'a inspiratu chiaru tem'a, ce si'o propusese a esecutá! . . .

(Va urmá.)

Romania.

Congressulu studentiloru universitari.

Plecare. — Sosirea. — T.-Ocn'a. — Mormentululu lui Negri. — Banchetulu. — Reintórcerea.

(Urmare si fine).

Dupa ce fia-care studentu a incurajatu industri'a nationala, se indreptara spre scóla unde o masa bogata ii asteptá. Din membrii ilustrei familii a luat parte la masa, dnii Sturdza, Tetzcanu si Donici. S'au ridicatu toaste pentru Daci'a, pentru familii'a si memori'a reposatului, pentru memori'a regretatului Cuza etc.

Dupa terminarea mesei, vizitara ocn'a — care acum se afla inundata. — Dlu ingineru Stamatescu aratá totu ce éra de vedutu intr'insa.

Focuri aprinse din distantia in distantia faceau posibilu observarea acestei gigante pescere care e lucrata cu multa arta. E ceva feericu se vedi cum lucratorii se transporta dela unu locu la altulu pe plute la lumin'a tortieloru. Dupa asigurarile dlui ingineru Stamatescu, in scurtu timpu, ajutati de o colosala pompa ce functionédia de câteva dile, ap'a va fi scósa afara.

Esindu din suterana, studentii fura invitati de d. Tetzcanu, ce se aflá in midiloculu lor, la familii'a Negri unde céiu, fructe si prajituri ii asteptau. Famili'a Negri, caracterisata printr'o amabilitate neintrecuta, isi da tóta ostenel'a cá se servésca pe toti.

La 12 óre nóptea toti se retrasera încãntati de primirea ce li s'a facutu. A dou'a di la 7 óre dim. pe barier'a mosóreloru, studentii se indreptau spre Bacáu.

Positiunea dintre T.-Ocn'a si Moinesci este din cele mai fermecatóre. Munti inalti ale caroru strate colosale de piétra le poti citi din departare, vâi acoperite de o verdétia bogata, riuletie ce sierpuescu in mii de forme, face că trecetóru se se simtia poetu fãra voi'a sa.

In Moinesci, unu orasielu frumosu si bogatu, dara infectatu de filoxer'a jidovésca, se oprira spre a visitá fabricile de petroleu si putiurile de pacura, fôrte sistematice. Amabilulu sub-prefectu si proprietariu de aci, d. Hociu, le dete o masa copiósã, unde s'au ridicatu toaste in senatatea jidoviloru care pléca in Palestin'a.

La 5 óre sér'a, trup'a de studenti se aflá in Bacáu.

In gradin'a publica li se dete unu banchetu.

Trebuie se marturisimu aci, că onor. primaria n'a crutiatu nimicu, a facutu sacrificii preste puterea ei póte, numai că studentii se póta fi multumiti; că-ci banchetulu, trasurile la T.-Ocn'a, au fostu pe contra sa. Onor. dn. primariu Hociu, care merita cele mai calduróse multumiri ale studentiloru isi alesese că secundantu pe d. V. D. Collini. Ambii au fostu neobositi.

Dupa terminarea ospetiului mai multi dintre studentii au vorbitu, intre cari si distins'a nóstra studenta dela facultatea de medicina, dn'a Olga Sacara, si mai multi cetatieni.

In dilele de 6, 7 si 8 studentii intrunuti in sal'a teatrului, au tinutu mai multe disertatiuni, atãtu sciintifice cãtu si literare, intre cari putemu numerá pe dnii Dobrescu, Manea, Nicolau si Vlahuti, care si-au tractatu subiectulu „Schitie literare“ cu unu adeveratu talentu. S'a discutat apoi si câteva idei controversate, s'au luat câteva decisiuni precum: escluderea ovreiloru din congressu, asia cá, precum vedemu, acestu congressu, desi in germene, a inceputu a luá unu aventu.

Rót'a care se balansá, a inceputu a se invérti intr'o directiune si acésta directiune este buna.

Suntemu fericiti că amu constatatu de asta data mai multa seriositate din partea studentiloru. Fia-care pare a fi patrunsu de scopulu ce congressulu urmaresce, asia cá nu pentru banchete ei se intrunescu, ci o tînta mai inalta, mai frumósã concentrédia, că intr'unu focaru, pe romanii din cele 4 unghiuri ale Daciei.

Dupa ce disertatiunile se terminara, se citira mai multe telegrame din partea bardului nostru V. Alexandri si a familiei Negri, apoi se trase la sorti orasiulu in care se voru intruní pentru anulu viitoru si acesta fu T.-Severinu.

Ridicându-se siedinti'a, studentii, in cea mai frumósã ordine, insotiti de d. primariu si mai multe persóne insemnate, luara din sal'a teatrului pe celu de alu doilea bustu, insoçiti de musica si 'lu depusera la gimnasiu.

Mercuri 8 Septembrie, la 2 óre nóptea, studentii pornescu la gara, condusi de d. primariu si d. V. D. Collini in sunetulu muziceii.

Orasiulu Bacáu a lasatu in sufletulu fia-carui studentu, cea mai nestérta suvenire, prin primirea adeveratu romanésca ce li s'a facutu. Din Bacáu studentii se oprira trei óre in Focsiani, că se astepte trenulu de persóne, că-ci onor. directie nu ii a venitu la socotéla se ii aduca in Bucuresci cu celu de calabalicu cu care venise pâna aci. Primariulu, care regretá că n'a sciutu de sosirea studentiloru, le improvisá o masa. In gradin'a publica, dlu Andonescu studentu in medicina, propuse se se faca subsriptiuni pentru o statua a „Unirei“ care se se asiedie in Focsiani.

Frumósã, manósã si bogata ar fi Moldov'a, déca jidovimea, lepr'a, vermele parasitu care o suge si care o umple de veninu, aru lipsi.

Cine n'a vedutu Moldov'a nu scie cãtu trebuie se o compatimésca. Se speramu inse că lucrurile nu voru fi totu astu-felu.

Acestea sunt in scurtu fasele prin care a trecut congressulu studentiloru universitari.

A. I. M. Nicolau.

Cestiunea dunaréna.

Unu corespondentu din Bucuresci scrie foiloru vienesse urmatórele:

„Se scie că tractatulu din Paris a insarcinatu comissi'a européna cu supraveghierea si regularea navigatiei tutuloru guriloru Dunarei, si tractatulu din Berlin n'a schimbatu nimicu din aceste dispositiuni. Comissi'a dunaréna, in care dela tractatulu din Berlin are votu si Romani'a, are deci se se ocupe nu numai cu gurile dela Sulina, ci si cu cele dela bratiulu St. George si Chili'a, cecece s'ar intielege de sine si fãra express'a dispositia a tractatului din Paris, fiindu-cã cantitatea apei sau nisipurile dela gurile St. George si Kilia au o influentia insemnata asupra navigabilitatii guriloru dela Sulina.

„Comissiunea européna a Dunarei si-a indeplinitu deci numai datori'a ei primavér'a trecuta, insarcinandu pe doi ingineri cu cercetarea si sondarea bratiului dela Kilia si prevediendu 3000 franci pentru cheltueli. Si delegatulu rusu in comissiune, d. Romanenko, a votatu atunci pentru acésta resolutia, si de aceea a trebuitu se se mire ceilalti membrii ai comissiei, candu Russi'a preste véra a respinsu pe ingineri la gurile Kiliei, voidu se se faca mesuratórele in cestiune prin inginerii sei. Mai e de observatu, că si Romani'a, care e alu doilea statu riveranu alu guriloru dela Kilia fiindu-cã talwegulu formédia graniti'a intre Basarabia si Dobrogea, n'a fostu invitata de Russi'a se ia parte la acele lucrari.

Deci abuzulu agentiloru rusi e de doue feluri: odata cu privire la drepturile comissiei europene, si apoi cu privire la drepturile celuialtu statu riveranu.

„Membrii comissiei au incercatu ántaiu se convinga pe delegatulu rusu despre nedreptatea ce comite; dar observatiile colegiale ne avendu nici unu resultatu, ei au protestatu formalu contra ilegalei procedari a Russiei.

„Vine acum cestiunea, déca acestu protestu va avea vre unu resultatu. Dispositiile tractatului din Paris spunu, că disolvarea comissiei se póte face numai atunci, candu tôte puterile reprezentate in comissie voru fi intielese, si Russi'a cu greu va reusi se obtie consimtiementulu tutuloru pentru disolvarea comissiei.

„Dar, daca s'ar întempla acésta, atunci urmarile nu se potu prevedea. Abstractie facédu, că inlaturarea comissiei ar expune navigatia la gurile Dunarei la certe continue intre tôte natiile si statele riverane, apoi nu e imposibilu, că Russi'a se nu incerce a face navigabilu bratiulu dela Kilia in interessulu seu si chiaru daca ar face acésta numai pentru vase mai usóre, totusi prin acésta s'ar miciorá ap'a in gurile Sulinei, prin care s'ar aduce prejudicii navigatiei europene, iar navigatia russésca si mai alesu porturile russesci dela Marea Négra aru castigá fôrte multu.“

(„Timpulu.“)

Corespondentie particulare ale „Observatoriului“.

Solovestru, 2 Oct. 1882.

Altetiele loru principele eredit. Rudolfu si inalt'a sa soçia Stefani'a, precum si suit'a, ce au petrecutu timpulu din 21 Septembrie a. c. la venatu in tñutululu Gurghiului, astadi in 2 Octobree a. c. la órele 3 1/2, dupa amédu alu parasitu acestu tñutu, plecandu cátra casele Loru, dupa-ce in decursulu venatórei puscara afara de alte selbatecimi si 3 ursi si mai ranira vreo cãtiva, pe lângã cari mai dusera cu densii si dulcele suvenire a acestui tñutu pacuitu si placutu, numitu de insusi Alteti'a sa princip. ered. „iubitulu meu Gurghiu“ despre a carui tñutu s'a esprimatú că nu are sémenu dóra in intréga Europ'a, fiindu fôrte acomodatú pentru venatóre. Intréga poporatiune din giurulu Gurghiului cu micu cu mare fãra deosebire de nationalitate cu ánim'a plina de bucuria oftandu-le caletoria fericita a remasu ardiendu de dorulu ferbinte, că Creatoriulu se se indure a mai reintórcé pe inaltii si placutii nostrii óspeti cu pace inca multi ani venitori la acestu tñutu, dela care cu totii au plecatu prea multiamiti.

Totu ce a ranitu ánimelu nu numai ale romaniloru, dara si a multoru altoru ómeni si de alte nationalitati a fostu neadeverulu publicatu in „Ellenzék“ in unulu din numerii ce au esitu in primele dile ale sosirei Altetieloru loru aici, scrisu de corespondentele din Gurghiu la susu amintitulu diariu. Acelu domnu corespondente, retacédu convorbirea Altetiei sale cu capulu preotimei prea on. dn. protop. Michailu Crisianu, carele presentá

si recomandă clerului romanu, carele fû in numeru frumosu de fația, dice mai departe că impestriatul banderiu romanescu nu s'a portatu destulu de cavaleresce că-ci s'a imbulditu pe trasur'a principelui, si asia această portare nu o pôte retacé; mai incolo e cuprinsu de mare mirare, cum de a fostu banderiu romanescu, carele nice n'a avutu locu si nice nu au fostu romanii indreptatiti la asia ceva, — si de ce nu a fostu banderiu magiaru? — că si cum opidulu Gurghiu ar fi opidu romanescu, si nu magiaru. In interesulu adevărului puru, vinu si spunu stimatiloru lectori ai acestui diariu, cumcă acelea passage din corespondinti'a susu numita, adeca cumcă banderiu romanescu s'ar fi portatu asia de necavaleresce, sunt unu neadeveru cornuratu sau dupa cum îi dice poporulu romanu, e minciuna leita si sleita; apoi că dn. corespondente se nu se minunedie asia tare si asia se i se intemple ceva reu pentru-ce a fostu banderiu romanescu si nu magiaru, vinu si cu placere'i spunu că banderiu de aceea a fostu numai romanescu pentru-că atātu in tinutul Gurghiuului, cătu si in Gurghiu maiortatea poporatiunei e romana; ceea ce de nu'mi va crede, poftesca si cercetede conscrierea din anulu 1880 si de nu'i va crede nici acesteia, atunci binevoiesca a veni si din comuna in comuna din casa in casa amble si se va convinge. Prin urmare romanii au trebuit se fia, daca nu sunt magiari, că-ci din secularii copaci ai padurei numita „Mócsár“, nici altii, dara nici insusi dn. corespondente cu tóta procopsé'a dneisale nu a potutu face magiari, din carii se formede banderiu dupa gustulu dsale. Apoi in cătu a fostu cuvenintiosu si in cătu au fostu indreptatiti romanii a formá banderiu cu această ocaziune nu e datu dlui corespondente a judecă; că-ci daca nu erá cuvenintiosu si cu dreptu a formá asia ceva, on. dn. pretore Nagy Tamás erá presentu si potea se'i impedece, dara acesta a fostu cu multu mai dreptu si de omenia, că se oprésca asia ceva. Dice mai departe dnulu corespondente, că din dsa nu vorbesce spiritulu antipaticu față de romani; eu inse nu'i potu dice altu-ceva decâtu, că acelu spiritulu ce vorbesce din dsa nici simpaticu față de romani nu se pôte numi, ci trebe se fia ceva spiritulu demonicu, că-ci altufeliu de spiritulu nu l'ar indemná că cu astfeliu de corespondentie se conturbe numai si puçin'a armonia si bun'a intielegere ce a esistatu si esista si acum intre tôte nationalitatile acestui tinutu. p.—p.

Sarea.

Sarea obicinuita de bucataria fia de mare, fia de ocne, e unulu din cele mai necesare lucruri pentru vitele rumegátóre.

Ea lucrédia asupra organelor cari producu scuipatul, inlesnesce mistuirea, in sfersitu are putere insemnata asupra sangelui, asupra pielei si udului. Prin puterea ei de a face pofta de mancare, maresce fómia si inlesnesce ingrasiarea.

Sarea, dupa observatiunile facute in Elveti'a, ar avea proprietatea de a inmultu laptele si a'lu face mai bogatu in untu.

Din experientiele facute s'a vediuu că sub puterea sarei, fenomenele nervóse si contractarile musculare devinu mai active, si prin urmare sporesce puterile si e folosítóre pentru boulu de munca.

De alta parte, Englesii privescu sarea cá doctoria destinata spre a feri vitele de meteorisatie (umflatura) pricinuita prin mancare de iarba plina de roua.

Aceste sunt lucruri adevérite prin incercari cari sunt fôrte bine cunoscute.

O alta proprietate nu mai puçinu pretiósá a sarei, asupra carei nu stimu cum se atragemu bagarea de séma a cititorilor nostri, e aceea de a apará nutretilu de deosebitele stricatiuni care 'lu face a nu mai fi bunu pentru hrana.

Dar sarea nu e numai folosítória pentru a indreptá stricatiunile nutretilui in momentul recoltei, dar mai cu séma si mai de capetenie e in scopulu de a 'lu apará de stricatiunile de cari pôte se fia atinsu nutretilu in clai sau pusu in magazii si a carui pastrare ar trebui fôrte multu se ingrijésca pe cultivatorii inteligenti si cari se ingrijescu de interesele lor.

Amestecata cu nutretilu dupa recolta, sarea ab-sórbce excessulu apei de vegetatie care remane in ierburi dupa ce se usuca; topita prin acea apa, patrunde in planta, se amesteca cu partile cari le compune si le dá o astu-felu de stabilitate încātu le pastrédia mai multi ani fara a se stricá de locu. Clorofilulu s'au principiuulu care dá fația ierburilor, nu sufera in acestu timpu nici o schimbare de fația, si fénulu pastrédia astu-felu fația sa verde.

Urmédia de acolo cá sarea, dupa cum amu disu mai susu, tinde a opri incaldirea fénului pusu in clai chiaru daca ar fi fostu cositu pe vreme ploiósá; in casulu chiaru candu ar incerca unu inceputu de stricatiune, ea o indreptédia; sarea produce asupra paelor aceleasi efecte cá si asupra fénului. Amestecata cu nutretilu de calitate mai prósta, precum si cu acele cari si'au perdutu fația prin plóe sau prin arsitia sórelui, sau cari au fostu cosite prea tardiu si au devenitu batióse, sarea le face mai fragede si se mistuescu mai lesne.

As'a dar, sarea e totu atātu de buna pentru pastrarea nutretilui cătu e de buna si pentru sanitatea vitelor; vitelor le place indestulu si cultivatorii aru face fôrte bine dandu-le, in fia care di, amestecata in mancare 20—30 dramuri de bou san vaca si câte 15—20 pentru cai. („Monit. Agric.“)

Sciri diverse.

— (O greu cercata comuna romanésca). Sub acestu titlu cetimu in Nr. dela 3 crt. alu diariului vienesu „Morgen-Post“ urmatóarele:

„Din Desiu in Transilvani'a ni se scrie: Popora-tiunea nóstra romana, care afara de aceea are a se

luptá destulu de greu cu vitregile relatiuni politice, mai este inca adesea lovita aspru si de sórte. Asia comun'a curatu romanésca Boiereni (Boerfalva) in comitatulu Solnocu-Dobáca a fostu victim'a unui incendiu care a consumatu biserice'a si 65 case. Trei sute ómeni sunt lipsiti de locuinte si de tóta averea lor. Miseri'a este mare, asia că ar potea miscá chiaru pietrile. Advocatulu Gabrielu Manu din Desiu, unu distinsu patriotu romanu, a publicatu unu apelu, in care se róga pentru daruri in favorulu atātu de nefericitei comune. Noi inse intrebamu: n'ar fi óre in casulu acesta de datori'a gubernului unguerescu, a dá ajutoriu din mijlócele statului acelor nefericiti si a probá astfeliu, că in Pest'a sunt dispasi a ascultá si strigatulu de ajutoriu alu romanilor?

Nr. ad 2911/882

(114) 3—3

Concursu.

In conformitate cu decisiunile adunarei generale ale asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, tinute in 27 si 29 Augustu a. c. in Desiu si in conformitate cu positiunile de sub Nrii 11, 12, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 25, din preliminarulu de bugetu votatu pentru timpul dela 1 Septembrie 1882 până la 31 Decembre 1883, se publica:

I. Concursu pentru 2 stipendii à 60 fl. pe anu, menite pentru tineri sau tinere, cari aru voi se invetie la vreun institutu sau corporatiune industrialá din patria vreuna din profesiunile: Tiesutulu de pãnsarii, covóre, parti de imbracaminte din tortu de inu, cânepa, bumbacu, lãna, mètasa, pe resbóie mai perfectionate, cusatura de albituri pentru ambele sexe, precum si brodarii (chindiseli) cu atia, mètase, firu de argintu si aur, croitorie superióre de dómne sau de barbati; art'a orlogeriei, a juvergeriei si a lucrarei in aur sau argintu séu alte metale, séu farmacia.

Persónele ce dorescu a folosi vreunulu din aceste stipendii se susterna cererile lor de a dreptulu la subscrisulu **comitetu alu asociatiunei in Sibiuu** celu multu până la **31 Octobré st. n. 1882**. Cereri intrate mai tardiu nu se voru luá in considerare.

Cererile au se fia insoçite de urmatóarele documente.

1. Carte de botediulu in originalu séu in copia legalisata.

2. Atestatu scolasticu celu puçinu din a 4-a classa normala pentru fetitie, si din a 4-a classa gimnasiala séu reala pentru feciori, in originalu séu in copia legalisata; atestate din classe mai de josu nu se voru considerá.

3. Atestatu de saracia si la intemplare de stare orfana a persónei ce concurge, datu dela primari'a comunei, subscrisu de parochulu locului si vidimatu de oficiulu politicu respectivu (pretur'a).

4. Declaratiunea in scrisu a parintiloru séu tutoriloru, că nu numai se invoiescu, ci se obliga, că fiulu, fiic'a séu junii lor se invetie profesiunea pre care o va fi alesu, si că de 2 ori pe anu: la 1 Februariu si 1 Augustu voru presentá comitetului acte autentice despre diligentia, progressulu si buna portare a eleviloru. La casu contrariu stipendiulu, care se va dá in trei rate anuale, se va sistá.

5. Declaratiunea hotarita, că concurentulu nu mai capeta din altu locu vreunulu altu ajutoriu.

II. Concursu pentru 1 stipendiu à 100 fl. pe anu, menite pentru tineri romani, ce urmédia cursulu regulatu la vreo scóla reala.

Persónele ce dorescu a folosi vreunulu din aceste stipendii, se susterna cererile lor de a dreptulu la subscrisulu **comitetu alu asociatiunei in Sibiuu**, celu multu până la **31 Octobré st. n. 1882**. Cereri intrate mai tardiu nu se voru luá in considerare.

Cererile au se fia insoçite de urmatóarele documente:

1. Carte de botediulu in originalu séu in copia legalisata.

2. Atestatu scolasticu de pe semestrulu alu II-lea alu clasei ce a absolvatu in urma, si atestatu de frecuentare pentru anulu curentu, dela directiunea scólei la care este inscristu, in originalu sau in copia legalisata.

3. Atestatu de saracia, si la intemplare de stare orfana a persónei ce concurge, datu dela primari'a comunei, subscrisu de parochulu locului, si vidimatu de oficiulu politicu respectivu (pretur'a).

4. Declaratiunea hotarita, că concurentulu nu mai capeta din altu locu, vreunulu altu ajutoriu.

5. Stipendiulu se va plati in 2 rate semestrale, dupa presentarea testimoniului de pe semestrulu premergatoriu.

Intrelasarea trimiterei testimoniului la timpul amintitu, trage dupa sine sistarea stipendiului.

III. Concursu pentru 2 stipendii à 80 fl. pe anu, menite pentru tineri romani, ce aru urmá cursulu regulatu la institutul reg. ung. de agricultura din Clusiu-Monasturu.

Persónele care dorescu a folosi vreunulu din aceste stipendii, se subterna cererile lor de a dreptulu la subscrisulu **comitetu alu asociatiunei in Sibiuu** celu multu până la **31 Octobré st. n. 1882**. Cereri intrate mai tardiu nu se voru luá in considerare.

Cererile au se fia insoçite de urmatóarele documente:

1. Carte de botediulu in originalu sau in copia legalisata.

2. Atestatu scolasticu care se dovedésca, calificatiunea receruta pentru a poté fi primitu in amintitulu institutu, sau déca concurentulu este chiaru elevu alu institutului acestuia, atestatu de pe semestrulu alu doilea din anulu premergatoriu si atestatu de frecuentare de pre anulu curentu, dela directiunea institutului, in originalu sau in copia legalisata.

Spre dovedirea celor amintite in fruntea punctului 2, se se acluda la suplica program'a institutului, sau adevérea directorelui despre calificatiunea, ce se cere pentru primire.

3. Atestatu de sèracia si la intemplare de stare orfana a persónei ce concurge, datu dela primari'a comunei, subscrisu de parochulu locului si vidimatu de oficiulu politicu (pretura).

4. Declaratiunea hotarita că concurentulu nu mai capeta din altu locu vreunulu altu ajutoriu.

5. Stipendiulu se va plati in 2 rate semestrale, dupa presentarea testimoniului cu sporiu bunu. Intrelasarea trimiterei testimoniului la timpul amintitu, trage dupa sine sistarea stipendiului.

IV. Concursu pentru 2 stipendii à 100 fl. pe anu, menite pentru eleve, ce urmédia cursulu regulatu la vreo scóla preparandiala (pedagogica),

Persónele ce dorescu a folosi vre unulu din aceste stipendii se substerna cererile lor de a dreptulu la subscrisulu **comitetu alu asociatiunei in Sibiuu** celu multu până la **31 Octobré st. n. 1882**. Cereri intrate mai tardiu nu se voru luá in considerare.

Cererile au se fia insoçite de urmatóarele documente:

1. Carte de botediulu, in originalu sau in copia legalisata.

2. Atestatu scolasticu, care se dovedésca calificatiunea receruta pentru a poté fi primitu intr'unu institutu pedagogicu, sau déca concurent'a este chiaru elev'a acelu institutu pedagogicu, atestatu de pre semestrulu alu doilea din anulu premergatoriu si atestatu de frecuentare de pre anulu curentu, dela directiunea institutului, in originalu sau in copia legalisata.

Spre dovedirea celor amintite in fruntea punctului 2, se se acluda la suplica program'a institutului, sau adevérea directorelui despre calificatiunea ce se cere pentru primire.

3. Atestatu de sèracia si la intemplare de stare orfana a persónei ce concurge, datu dela primari'a comunei, subscrisu de parochulu locului, si vidimatu de oficiulu politicu respectivu (pretura).

4. Declaratiunea hotarita că concurent'a nu mai capeta din altu locu vreunulu altu ajutoriu.

5. Se se arete déca aspirant'a este desprinsa la lucruri de mânia necesarii de a se invetiá in scólele de fetitie.

6. Stipendiulu se va plati in 2 rate semestrale dupa presintarea testimoniului cu sporiu bunu, intrelasarea trimiterei testimoniului la timpu anumitu, trage dupa sine sistarea stipendiului.

V. Concursu pentru unu stipendiu à 100 fl. pe anu, menitu pentru tineri ce aru voi a se perfectioná in vre un'a din artele frumóse (desemnulu, pictur'a, sculptur'a, music'a, eventualu fotografi'a.)

Persónele ce dorescu a folosi acestu stipendiu, se substerna cererile lor de a dreptulu la subscrisulu **comitetu alu asociatiunei in Sibiuu** celu multu până la **31 Octobré st. n. 1882**. Cereri intrate mai tardiu nu se voru luá in considerare. Cererile au se fia insoçite de urmatóarele documente:

1. Carte de botediulu, in originalu sau in copia legalisata.

2. Atestatu scolasticu, despre absolvarea celu puçinu a clasei a 4-a gimnasiala.

3. Atestatu dela institutulul respectiv, sau dela maestrulu sub a carui conducere aspirantulu se deprinde in cutare arta, despre progresulu ce-lu face si despre portarea sa morala.

4. Declaratiunea hotarita, cã nu mai are de altu undeva altu ajutoriu.

VI. Concursu pentru unu stipendiu à 60 fl., menitu pentru tineri, ce urmédia cursulu regulatu la óre-care institutu pedagogicu din patria.

Persónele ce dorescu a folosi acestu stipendiu se substérna cererile loru de a dreptulu la subscrisulu **comitetu alu asociatiunei in Sibiu**, celu multu pãna la **31 Octobré st. n. 1882**. Cereri intrate mai târdiu nu se voru luá in considerare.

Cererile au se fia insoçite de urmatórele documente :

1. Carte de botediu in originalu sau in copia legalisata.

2. Atestatu scolasticu care se dovedésca, cualificatiunea receruta pentru a poté fi primitu in tr'unu institutu pedagogicu, sau déca concurentulu este chiaru elevu acelu institutu pedagogicu, atestatu de pe semestrulu alu doilea din anulu premergatoriu si atestatu de frecuentare de pre anulu curentu dela directiunea institutulu in originalu sau in copia legalisata.

Spre dovedirea celoru amintite in fruntea p. 2, se se acuda la suplica program'a institutulu, sau adevieria directorelui despre cualificatiunea ce se cere pentru primire.

3. Atestatu de sèracia si la intemplantare de stare orfana a persónei ce concurge datu dela primari'a comunei subscrisu de parochulu locului si vidimatu de oficiulu politicu respectiv (pretura.)

4. Declaratiunea hotarita, cã concurentulu nu mai capeta din altu locu vre unu altu ajutoriu.

5. Stipendiulu se va plati in 2 rate semestrale, dupa presentarea testimoniulu cu sporiu bunu, intrelasarea trimiterei testimoniulu la timpulu amintitu trage dupa sine sistarea stipendiulu.

VII. Concursu pentru unu stipendiu à 60 fl. pe anu din fundatiunea **Marinovicu** pentru unu studentu la vre unu gimnasiu.

Persónele ce dorescu a folosi acestu stipendiu se substérna cererile loru de a dreptulu la subscrisulu **comitetu alu asociatiunei in Sibiu**, celu multu pãna la **31 Octobré st. n. 1882**. Cereri intrate mai târdiu nu se voru luá in considerare.

Cererile au se fia insoçite de urmatórele documente :

1. Carte de botediu in originalu sau in copia legalisata.

2. Atestatu scolasticu de pe semestrulu alu 2-lea alu clasei ce a absolvatu in urma, si atestatu de frecuentare pentru anulu trecut, dela directiunea scólei la care este inscrisu, in originalu sau in copia legalisata.

3. Atestatu de sèracia si la intemplantare de stare orfana a persónei ce concurge, datu dela primari'a comunei subscrisu de parochulu locului si vidimatu de oficiulu politicu respectiv (pretura.)

4. Declaratiunea hotarita, cã concurentulu nu mai capeta din altu locu vre unu altu ajutoriu.

5. Stipendiulu se va plati in 2 rate semestrale dupa presintarea testimoniulu de pe semestrulu premergatoriu. Intrelasarea trimiterei testimoniulu la timpulu amintitu trage dupa sine perderea stipendiulu.

VIII. Concursu pentru unu stipendiu à 200 fl. pe anu pentru unu studentu la universitate.

Persónele ce dorescu a folosi acestu stipendiu, se substérna cererile loru de a dreptulu la subscrisulu **comitetu alu asociatiunei in Sibiu**, celu multu pãna la **31 Octobré st. n. 1882**. Cereri intrate mai târdiu nu se voru luá in considerare.

Cererile au se fia insoçite de urmatórele documente :

1. Carte de botediu in originalu sau in copia legalisata.

2. Atestatu de maturitate.

3. Atestatu despre frecuentarea cursurilor la vreo universitate.

4. Atestatu de sèracia si la intemplantare de stare orfana a persónei ce concurge, datu dela primari'a comunei, subscrisu de parochulu locului si vidimatu de oficiulu politicu respectiv (pretura.)

5. Declaratiunea hotarita, cã concurentulu nu mai capeta din altu locu vre unu altu ajutoriu.

6. Stipendiulu se va plati in 2 rate semestrale, dupa presintarea testimoniulu de pe semestrulu premergatoriu. Intrelasarea trimiterei testimoniulu la timpulu hotaritu trage dupa sine perderea stipendiulu.

IX. Concursu pentru unu stipendiu à 60 fl. pe anu, menitu pentru unu gimnasistu de provenientia din comitatulu de odinióra alu Dobãcei.

Persónele cari dorescu a folosi acestu stipendiu, se substérna cererile loru de a dreptulu la subscrisulu **comitetu alu asociatiunei in Sibiu**, celu multu pãna la **31 Octobré st. n. 1882**. Cereri intrate mai târdiu nu se voru luá in considerare.

Cererile au se fia insoçite de urmatórele documente :

1. Carte de botediu, in originalu séu in copia legalisata, dovedindu cã este nascutu din comitatulu de odinióra alu Dobãcei.

2. Atestatu scolasticu de pe semestrulu alu II-lea alu clasei ce a absolvatu in urma, si atestatu de frecuentare pentru anulu curentu dela directiunea scólei la care este inscrisu, in originalu séu in copia legalisata.

3. Atestatu de sèracia si la intemplantare de stare orfana a persónei ce concurge, datu dela primari'a comunei, subscrisu de parochulu locului si vidimatu de oficiulu politicu respectiv (pretur'a.)

4. Declaratiunea hotarita, cã concurentulu nu mai capeta din altu locu, vre unu altu ajutoriu.

5. Stipendiulu se va plati in 2 rate semestrale dupa presentarea testimoniulu de pe semestrulu premergatoriu.

Intrelasarea trimiterei testimoniulu la timpulu hotaritu trage dupa sine sistarea stipendiulu.

X. Concursu la 8 ajutóre à 12 fl. 50 cr. pentru invetiacei de meserii si 4 ajutóre à 25 fl. pentru sodali, cari se afla in conditiuni cá se se póta face maiestrii.

Persónele cari dorescu a folosi vre unulu din aceste ajutóre se substérna cererile loru de a dreptulu la subscrisulu **comitetu alu asociatiunei in Sibiu**, celu multu pãna la **31 Octobré st. n. 1882**. Cereri intrate mai târdiu nu se voru luá in considerare.

Cererile au se fia insoçite de urmatórele documente :

1. Carte de botediu, in originalu sau in copia legalisata.

2. Atestatu scolasticu despre absolvirea de a IV-a class'a normala.

3. Testimoniu de sèracia dela primari'a comunei.

4. Contractu inchieiatu intre respectivulu maiestru si parintii sau tutorii concurentiloru, éra dela sodali pe lãnga cele amintite sub 1, 2, 3 si documentu dela respectiv'a corporatiune, cã merita se fia recunoscutu si admisu de corporatiune intre maiestrii.

Aceste ajutóre se dau numai pentru o singura data.

Din siedinti'a comitetulu asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporulu romanu, tinuta la Sibiu in 14 Septembrie st. n. 1882.

Jacobu Bologna,
v.-pres.

G. Baritiu,
secret.

Depuneri de capitale pentru fructificare

se primescu la institutulul subsemnatu cu . 5% éra sub conditiune a se insciintiá ridicarea depunerei cu 6 luni mai inainte cu . 5½% interesse.

Interessele incepu cu diu'a, care urmédia dupa diu'a depunerei capitalulu si incéta cu diu'a premergatóre dilei, in care se ridica depunerea, cu acelu adaosu in se, cã numai dupa acele capitale se dau interesse, care stau depuse la institutu celu puçinu 15 dile. La 1 Ianuariu si la 1 Iuliu a fiacarui anu interessele neridicate se capitalisédia si se fructifica mái departe.

La dorinti'a deponentulu se potu stabili in diu'a depunerei capitalulu si conditiuni speciale de esolvire, care se însémna in libelu si in cartea depuneriloru institutulu. In atare casu restituirea depunerei urmédia dupa aceste modalitati speciale.

Depunerile trimise prin posta pe lãnga comunicarea adresei deponentulu, se resolu totudeauna in diu'a primirei.

Asemene se potu efectui prin posta anuciari si ridicari de capitale.

Sibiu, in 21 Septembrie 1882.

(112) 3—4

„Albin'a“

institutu de creditu si de economii.

Nr. 2941/1882.

(113) 3—3

Publicatiune de licitare

Dreptulu de càrciumaritu in comun'a Vestemu, comitatulu Sibiiulu, se va esarendá pe timpulu de trei ani, adeca din 1 Ianuariu 1883 pãna in 31 Decembre 1885 st. n. prin licitatiune publica in dio'a de **12 Octobré 1882** st. n.

Pretiulu strigarei este 2000 fl.

Doritorii de a participá la acéta licitatiune publica voru fi datori a depune unu vadiu de 10 percente alu pretiulu strigarei.

Conditiiunile detaiate se potu vedea in cancelari'a comunei Vestemu in órele oficióse si inaintea licitatiunei se voru cetí.

Se observa cumcã representanti'a comunale isi reserva dreptulu de a'si alege dintre cei trei, cari au licitatu mái susu, pe unulu cá arendatore.

Licitatiunea se va tiné in cancelari'a comunei Vestemu si se va incepe la 10 óre demànéti'a.

Talmaciu, in 26 Septembrie 1882.

Pretorele cercuale.

(115) 1—3

Cancelari'a

advocatulu **Dr. N. Olariu** se afla in strad'a *Macelariloru Nr. 25* etagiulu primu.

(116)

Conspectulu

operatiuniloru institutulu de creditu si de economii „ALBIN'A“

in lun'a Septembrie 1882.

Intrate:	Esite:
Numerariu in 31 Augustu . . . . . fl. 60,297.66	Depuneri . . . . . fl. 46,400.79
Depuneri . . . . . „ 69,085.24	Cambii escomptate . . . . . „ 157,626.76
Cambii rescumperate . . . . . „ 139,870.72	Imprumuturi hipotecari si alte imprumuturi . . . . . „ 25,541.—
Imprumuturi hipotecari si alte imprumuturi . . . . . „ 2,985.29	Interese pentru depuneri . . . . . „ 249.26
Interese si provisiuni . . . . . „ 12,104.65	Contributiune si competintie . . . . . „ 41.04
Chiria . . . . . „ 91.67	Dividende . . . . . „ 980.—
La fondulu de pensiune . . . . . „ 56.23	Conturi curente . . . . . „ 92,394.46
Moneta venduta . . . . . „ 67,979.50	Salarie si spese . . . . . „ 1,896.33
Efecte . . . . . „ 6,054.75	Moneta cumperata . . . . . „ 108,651.93
Conturi curente . . . . . „ 110,036.47	Contul de cladire . . . . . „ 7,103.25
Diverse . . . . . „ 1,612.43	Diverse . . . . . „ 3,567.24
	Mobiliariu . . . . . „ 331.53
	Saldo in numerariu cu 30 Septembrie . . . . . „ 25,391.02
	fl. 470,174.61

Sibiu, in 30 Septembrie 1882.

Visarionu Romanu m. p.,
Directoru esecutivu.

J. Lissai m. p.,
Comptabilu.

Editoru si redactoru responsabile: **G. Baritiu.**

Tipariulu lui **W. Krafft.**